

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

MIŠLJENJE

**po Zahtjevu veterinarskih ambulanti sa teritorija gradova Banja Luke i Gradiške i općina
Prnjavor, Čelinac i Kneževo**

**Sarajevo,
srpanj, 2019. godine**

Broj: 01-26-7-009-2/19
Sarajevo, 11.7.2019. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25. stavak (1) točka (f) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, broj 48/05, 76/07 i 80/09), a po Zahtjevu za davanje Mišljenja veterinarskih ambulanti „Mim Coop“ d.o.o. Banja Luka, Jovana Dučića 44 a, 78000 Banja Luka, „Bl vet“ Banja Luka, Bulevar vojvode Stepe Stepanovića 173, 78000 Banja Luka, „Vet Medik“ Banja Luka, Meše Selimovića 8, 78000 Banja Luka, „Vet Health“ Banja Luka, Branka Popovića 186, 78000 Banja Luka, „Loko vet“ Banja Luka, Slobodana Kusturića 10, 78000 Banja Luka, „TRGOVET“ d.o.o. Gradiška, Dubrave 79, 78411 Dubrave, Gradiška, Veterinarska ambulanta sa apotekom Stojčić, Vida Nježića bb, 78430 Prnjavor, „Big-vet“ d.o.o., Branka Čopića 2, 78430 Prnjavor, „VET COOP“, Karadorđeva 60, 78240 Čelinac, „VET COOP 2“, Rajka Dukića bb, 78230 Kneževo, zaprimljenom dana 10.6.2019. godine pod brojem: 01-26-7-009-1/19, na 55. (pedesetpetoj) sjednici održanoj dana 11.7.2019. godine, donijelo je

MIŠLJENJE

Gospodarski subjekti veterinarske ambulante „Mim Coop“ d.o.o. Banja Luka, Jovana Dučića 44 a, 78000 Banja Luka, „Bl vet“ Banja Luka, Bulevar vojvode Stepe Stepanovića 173, 78000 Banja Luka, „Vet Medik“ Banja Luka, Meše Selimovića 8, 78000 Banja Luka, „Vet Health“ Banja Luka, Branka Popovića 186, 78000 Banja Luka, „Loko vet“ Banja Luka, Slobodana Kusturića 10, 78000 Banja Luka, „TRGOVET“ d.o.o. Gradiška, Dubrave 79, 78411 Gradiška, Veterinarska ambulanta sa apotekom Stojčić, Vida Nježića bb, 78430 Prnjavor, „Big-vet“ d.o.o., Branka Čopića 2, 78430 Prnjavor, „VET COOP“, Karadorđeva 60, 78240 Čelinac, „VET COOP 2“, Rajka Dukića bb, 78230 Kneževo (u daljnjem tekstu: Podnositelji zahtjeva) podnijeli su Konkurencijskom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) Zahtjev za davanje mišljenja (u daljnjem tekstu: Zahtjev), zaprimljen dana 10.6.2019. godine, pod brojem: 01-26-7-009-1/19. U Zahtjevu navode činjenice o nelojalnoj konkurenciji koju vežu za obavljanje djelatnosti iz domena veterinarske medicine, kao i borbu za svoja prava pred Veterinarskom komorom Republike Srpske, Carice Milice 46, 78000 Banja Luka.

U Zahtjevu, Podnositelji zahtjeva navode slijedeće:

- Podnositelji Zahtjeva su vlasnici i rukovodioci 9 veterinarskih ustanova sa teritorija gradova Banja Luka, Gradiška i opština Prnjavor, Čelinac i Kneževo.
- Veterinarske ustanove kojima rukovode bave se pružanjem veterinarskih usluga dugi niz godina i zajedno zapošljavaju 27 liječnika veterinarske medicine (od kojih je 1 doktor veterinarskih nauka, 6 specijalista veterinarske medicine). Pored njih zapošljavaju i 15 veterinarskih tehničara, 1 poljoprivrednog tehničara, 1 inženjera stočarstva i 3 ekonomska tehničara.
- I pored navedenog zapali su u veoma tešku situaciju, zbog spleta okolnosti na koje su pravovremeno, ali bezuspješno pokušali uticati. Nezadovoljstvo je rezultiralo upravo ovim

dopisom, jer smatraju da su oštećeni ponašanjem prvenstveno Veterinarske komore Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Veterinarska komora).

- Kao veterinari, da bi imali mogućnost obavljati djelatnosti iz domena veterinarske medicine, obvezni smo biti članovi Veterinarske komore, plaćati mjesečnu članarinu koja iznosi 20,00 KM po veterinaru, pohađati kontinuirane edukacije, za koje moramo plaćati kotizacije, putne troškove, smještaj i slično.
- Po isteku petogodišnjeg perioda koliko nam važi licenca, dužni smo priložiti certifikate o pohađanju edukacija kako bismo mogli obnoviti licencu i nastaviti obavljati svoju djelatnost. Svaku obnovu licence dodatno plaćamo Veterinarskoj komori 250,00 KM. Naglašavamo da svi mi, koji Vam se ovim putem obraćamo, svoje obveze prema Veterinarskoj komori redovno servisiramo.
- Veterinarska komora kao krovna organizacija veterinarske struke, propisuje Cjenovnik veterinarskih usluga koji su sve veterinarske organizacije sa područja Republike Srpske u obavezi da poštuju. Neke od osnovnih uloga Veterinarske komore trebalo bi da budu zaštita interesa struke, članstva, kao i borba protiv nelojalne konkurencije.
- Naime krajem 2017. godine na teritoriju Republike Srpske svoju aktivnost započinje Fondacija Dogs Trust, Gorica 61, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: Fondacija) koja se bavi rješavanjem problema uličnih pasa metodom „uhvati-steriliši-pusti“.
- Do tada njihov rad je bio usmjeren prvobitno na teritorij Sarajeva, a kasnije i drugih gradova u Federaciji Bosne i Hercegovine, i moramo naglasiti da tamo nije bilo i ni danas nema sličnih problema.
- Princip rada Fondacije je da preko veterinarskih organizacija vrši sterilizaciju uličnih, a nakon smanjenja njihovog broja i vlasničkih pasa, a u cilju smanjenja populacije pasa koji bi eventualno mogli dospjeti na ulicu.
- Odabir veterinarskih organizacija koje će vršiti sterilizacije obavlja se tako što se sve veterinarske organizacije zainteresirane za ovaj projekat prijave, zatim izlazi komisija Fondacije koju čini lokalni koordinator i još 2 člana Fondacije koji dolaze u posjetu svakoj veterinarskoj organizaciji, gdje na licu mjesta vrše kontrolu ispunjenosti uvjeta za obavljanje ove vrste poslova.
- Nakon toga lokalni koordinatori Fondacije preuzimaju na sebe organizaciju pohađanja edukacija za osoblje svih veterinarskih organizacija koje su zadovoljile potrebne uvjete, a koja se obavlja na Veterinarskom fakultetu u Sarajevu.
- Pohađanje ovakve edukacije iz oblasti anesteziologije i hirurgije je obavezan uvjet da bi veterinarska organizacija mogla vršiti sterilizacije pasa za Fondaciju. Nakon uspješno završene edukacije osoblja, veterinarske organizacije dobijaju mogućnost tj. dozvolu da obavljaju poslove sterilizacije uličnih pasa, po protokolu i dinamici koje određuje i financira Fondacija.
- Naglašavamo da nisu sve veterinarske organizacije zainteresirane za ovaj posao, kao i to da svaka od naših organizacija u potpunosti ispunjava uvjete za vršenje istih.
- Prilikom prijave naših organizacija za sudjelovanje u ovom programu, tj. na samom početku neki od nas su bili izloženi diskriminaciji od strane lokalnog koordinatora za našu regiju koji je i član Skupštine veterinarske komore Republike Srpske.

- Naime, desilo se da koordinator tendenciozno isključuje pomenutu organizaciju iz programa edukacije za obavljanje sterilizacija, iako su uposlenici te organizacije začetnici tzv. male veterinarske prakse u našoj regiji, ali samim tim i izravna konkurencija veterinarskoj organizaciji čiji je vlasnik lokalni koordinator. Istovremeno na edukaciju se šalje osoblje veterinarskih organizacija koje u pogledu opremljenosti i edukovanosti nisu ni na približnom nivou kao naše.
- Sa sterilizacijom uličnih pasa počinje se u 2017. godini. Posebno naglašavamo da se u ovom trenutku niko od nas ne žali na ovakav odnos, iako smatramo da smo i ovdje nepravedno marginalizovani i oštećeni, jer i u pogledu kadra i uvjeta značajno premašujemo kvalitete većine organizacija koje dobijaju ovaj posao.
- Razlog zbog kojeg se tada ne žalimo je taj što se vrši sterilizacija samo uličnih pasa i što u tom trenutku ne osjećamo da je ugrožen naš osnovni izvor prihoda, a to je vršenje usluga vlasnicima kućnih ljubimaca.
- Naglašavamo da su se vrlo brzo po početku ovog rada u medijima pojavili članci o zlouporabi ove akcije u smislu da su pojedine veterinarske organizacije sterilisale vlasničke pse, a protokolisali ih kao lualice. Iz toga razloga jedna je veterinarska ambulanta i izbačene iz projekta.
- Do najave ozbiljnih problema dolazi krajem 2017. godine, kada počinje priča o besplatnoj sterilizaciji vlasničkih pasa.
- Na samu najavu ovakvih aktivnosti obraćamo se Veterinarskoj komori, obavještavajući je da će ovo i ovakvo ponašanje stvoriti ozbiljne probleme u funkcioniranju veterinarske službe i da ćemo biti dovedeni u nepovoljan položaj. Istim dopisom obraćamo se i Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske, kome pripada Resor za veterinarstvo, i tražimo da se ovaj problem shvati ozbiljno.
- Od Veterinarske komore ne dobijamo nikakav pisani odgovor, nego nas predsjednik Veterinarske komore gospodin Bošković Saša, inače također jedan od lokalnih koordinatora Fondacije, (što takođe smatramo vrstom sukoba interesa) poziva na razgovor u jedan od banjalučkih kafe barova gdje nas usmeno obavještava o tome da je u ovom slučaju Veterinarska komora nemoćna i da se obraćamo samoj Fondaciji. To i činimo u najkraćem roku, ali od njih dobijamo odgovor da se za sve eventualne probleme obratimo njihovim lokalnim koordinatorima.
- U međuvremenu počinje se sa programom besplatne sterilizacija vlasničkih pasa, koju prati ozbiljna medijska kampanja u svim medijima.
- Tada se po drugi put obraćamo Veterinarskoj komori dopisom koji takođe ne biva udostojen pisanog odgovora nego nam biva proslijeđen dopis Fondacije u kome se izjašnjavaju da nisu u mogućnosti povećavati proračun za sterilizacije pasa.
- Posebno moramo napomenuti da ni u jednom našem obraćanju nismo tražili povećanje proračuna nego samo pravilnu i pravičnu raspodjelu postojećeg.
- Izrevoltirani ovakvim ponašanjem predsjednika Saše Boškovića inzistirali smo na ponovnom sastanku. I nakon njegovog odugovlačenja, ali i našeg insistiranja sastanak se ipak održava, ovaj put u prostorijama Veterinarske komore, ali i ovaj put nam iznosi svoje ranije stavove da Veterinarska komora nije u mogućnosti da bilo kako utiče na ovaj slučaj i da se ponovo obratimo Fondaciji.

- Ovakav odgovor Predsjednika veterinarske komore gospodina Boškovića nismo smatrali zadovoljavajućim, te mu ovom prilikom iznosimo mišljenje da britanska Fondacija nije i nemože da bude institucija koja treba da štiti interese veterinara i veterinarske struke u Republici Srpskoj, nego da taj posao mora da obavlja Komora i da je između ostalog to razlog njenog postojanja. Gospodin Bošković ostaje čvrsto pri svom stavu, i savjetuje nam da se obratimo Izvršnom odboru veterinarske komore.
- U ovom novom dopisu tražimo da se Veterinarska komora eksplicitno izjasni o tome da li je obveza Veterinarske komore da svo svoje članstvo smatra jednakim, da ga jednako štiti od nelojalne konkurencije i da li se u konkretnom slučaju radi o nelojalnoj konkurenciji, što mi smatramo da je slučaj.
- Kao i na prethodni, i na ovaj dopis dobijamo jedan uopćen odgovor u kome nije rečeno ništa i koji se narodski rečeno može nazvati „pranjem ruku“ od strane Veterinarske komore. U odgovoru se Veterinarska komora ni jednom riječju ne izjašnjava o pojmu nelojalne konkurencije.
- Objašnjenje za ovakav naš stav nalazimo i činjenici da je Veterinarska komora, kao krovna organizacija veterinarske struke u Republici Srpskoj, ta koja određuje cijene veterinarskih usluga, i mi smo obvezni te cijene poštovati.
- U konkretnom slučaju dolazimo u situaciju da nam se vlasnik psa obrati i izrazi želju da sterilíše svog kućnih ljubimaca što smo mu mi, po važećem Cjenovniku Veterinarske komore, dužni naplatiti 100,00- 150,00 KM, dok istu tu uslugu u organizaciji koja radi za Fondaciju dobija besplatno.
- Uz sterilizaciju njegov ljubimac biva obilježen mikročipom i dobija pasoš što je kod njih takođe besplatno, a mi tu uslugu moramo naplatiti 40,00-50,00 KM, a takođe dobija i besplatnu vakcinu protiv bjesnila, koju smo mi dužni naplatiti 15,00-20,00 KM.
- U konačnici dobijamo da bi za ove usluge svaki vlasnik u bilo kojoj od naših organizacija morao platiti, po cijenama koje su u skladu sa važećim Cjenovnikom veterinarskih usluga koji je odredila Veterinarska komora iznos od 155,00 do 220,00 KM, a u organizacijama koje rade za Fondaciju to dobija besplatno.
- Prije početka programa besplatne sterilizacije vlasničkih pasa svakodnevno smo vršili ovakve i slične hirurške zahvate, a sada smo u situaciji da nam se obim tog posla smanjio za 90% i da naši stalni i dugogodišnji pacijenti odlaze u druge veterinarske organizacije na sterilizacije iz prostog razloga što tamo uslugu dobijaju besplatno, a kod nas bi je morali platiti.
- Naravno da u ovoj situaciji u potpunosti razumijemo vlasnike koji se vode mišlju o uštedi novca, i da smatramo da smo oštećeni ovakvim ponašanjem Veterinarske komore, jer je egzistencija naših veterinarskih organizacija i uposlenika ozbiljno ugrožena ili čak dovedena u pitanje, a istovremeno se vrši favorizovanje konkuretskih organizacija, i to ne kvalitetom usluge nego njenim besplatnim vršenjem.
- Smatramo da se u ovom slučaju radi o nelojalnoj konkurenciji odlučili smo da se obratimo Konkurencijeskom vijeću kao, vrhovnom organu koji o ovome odlučuje, i da tražimo Vaše mišljenje o konkretnom slučaju, koje će nam odrediti pravac daljnje borbe za prava pred Veterinarskom komorom, za koju smatramo da nas je iznevjerila, da nije zaštitila interese struke, kao ni interese nas kao članova.

Konkurencijsko vijeće je sukladno članku 25. stavak (1) točka f) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, broj 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljnjem tekstu: Zakona) nadležno da daje mišljenje i preporuke o bilo kom aspektu konkurencije, po službenoj dužnosti ili na zahtjev državnog organa, gospodarskog subjekta ili društva.

Podnositelji Zahtjeva u svojim navodima ističu da se u konkretnom slučaju radi o nelojalnoj konkurenciji, pojmu koji nije reguliran Zakonom. Člankom 50. Zakona o unutrašnjoj trgovini („Službeni list Federacije Bosne i Hercegovine broj 40/10 i 79/17) (u daljem tekstu: Zakon o unutrašnjoj trgovini), nelojalna konkurencija je definirana kao nedopušteno trgovanje kojim se radi tržišnog nadmetanja povređuju trgovački običaji i praksa. Nadalje, člankom 51. Zakona o unutrašnjoj trgovini su taksativno nabrojane radnje koje se smatraju, nedopuštenim trgovanjem, odnosno nelojalnom konkurencijom. Također, člancina 58. i 59. Zakona o trgovini („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 6/2007, 52/2011, 67/2013 i 106/2015) na identičan način je reguliran pojam nelojalne konkurencije.

Članak 9. stavak (1) Zakona propisuje da gospodarski subjekat ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu roba ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri neovisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udjel tog gospodarskog subjekta na tržištu, udjel koje na tom tržištu imaju njegovi konkurenti, kao i pravne i druge zapreke za ulazak drugih gospodarskih subjekata na tržište. Člankom 10. Zakona definirani su oblici zlouporabe vladajućeg položaja.

Članak 4. stavak (1) Zakona određuje da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prešutni dogovori gospodarskih subjekata, kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekata koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu, a koji se odnose na: izravno ili neizravno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovačkih uvjeta, ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvitka ili ulaganja, podjelu tržišta opskrbe, primjenu različitih uvjeta na identične transakcije s drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju i zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uvjetuje da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u svezi sa predmetnim sporazumom.

Nakon, analize navedenih činjenica iz Zahtjeva, kao i odredbi Zakona, Konkurencijsko vijeće ističe da nije nadležno za postupanje kada su u pitanju radnje koje se definiraju kao nelojalna konkurencija. Međutim, ukoliko smatrate da se ovom slučaju radi o zabranjenim konkurencijskim djelovanjima iz članka 4. i članka 10. Zakona, možete podnijeti Zahtjev za pokretanje postupka u smislu članka 27. stavak (1) i stavak (3) Zakona.

Ovo mišljenje je dano isključivo na temelju podataka navedenih u Zahtjevu, te ukoliko dati podatci odstupaju od stvarnog činjeničnog stanja, ovo mišljenje se ne može primijeniti.

Predsjednica

mr. Arijana Regoda-Dražić